

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. X. Y.,
w przedmiocie zgłoszonej przez ukaranego sygnalizacji istnienia podstawy do
wznowienia postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Najwyższego – Izby
Dyscyplinarnej z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt II DSI 30/19
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2025 r.,
wniosku X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. w przedmiocie
wyłączenia SSN Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o
sygn. akt II ZO 108/25

postanowił:

uwzględnić wniosek i na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z
art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o
Ochronie Praw Człowieka wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego
Marka Dobrowolskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn.
akt II ZO 108/25

UZASADNIENIE

X. Y. - prokurator Prokuratury Rejonowej w W. pismem z dnia 28 marca
2025 r. zwrócił się o wznowienie z urzędu postępowania dyscyplinarnego
zakończzonego prawomocnym wyrokiem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z

dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt II DSI 30/19. W jego ocenie powołany wyrok obarczony był wadą przewidzianą w treści art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającą na nienależytej obsadzie sądu, a to z kolei powoduje konieczność wznowienia postępowania z urzędu. Sprawa ta została zarejestrowana w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. II ZO 23/25, zaś do jej rozpoznania został wyznaczony SSN Marek Siwek.

Zarządzeniem z dnia 16 września 2025 r. sygn. II ZO 23/25 Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania zakończonego orzeczeniem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 8 sierpnia 2019 r., sygn. akt II DSI 30/19.

Pismem z dnia 29 września 2025 r. X. Y. - prokurator Prokuratury Rejonowej w W. wniósł o wyłączenie SSN Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. II ZO 23/25. Sprawa ta została zarejestrowana pod sygn. II ZO 108/23, a do jej rozpoznania został wyznaczony SSN Marek Dobrowolski.

Wnioskiem z dnia 9 października 2025 r. obwiniony zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyłączenie od rozpoznania sprawy II ZO 108/25 SSN Marka Dobrowolskiego wskazując, iż *ww. uzyskał nominację na urząd sędziego Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji KRS, ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), tym samym udział tego sędziego w rozpoznaniu niniejszej sprawy doprowadziłby do wydania orzeczenia przez nienależycie obsadzony Sąd zgodnie z dyspozycją art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w znaczeniu nadanym temu pojęciu prawnemu w punkcie 1 uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 roku sygn. BSA 1-4110-2020, a zatem przez skład Sądu Najwyższego sprzeczny z gwarancyjnym prawem do rozpoznania sprawy każdego obywatela RP przez niezawisły i bezstronny Sąd w rozumieniu art. 45 ust 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust. 1 EKPCz, przy czym podstawa ta dotyczy wszystkich sędziów Sądu Najwyższego powołanych na ten urząd w tym samym wadliwym trybie. Jednocześnie wnioskodawca wskazał, że w wyniku zaistnienia w niniejszej sprawie w stosunku do tego sędziego okoliczności powodujących jego wyłączenie od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy ze względu na wystąpienie okoliczności tego*

rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności a to z tej przyczyny, że w przedmiotowej sprawie jako podstawę prawną uzasadniającą konieczność wznowienia niniejszego postępowania z urzędu wskazano bezwzględną przyczynę odwoławczą w oparciu o treść punktu 2 uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 roku dotyczący nienależytej obsady Sądu Odwoławczego tj. Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, wydającego wyrok objęty niniejszą sygnalizacją, wskazującą na konieczność wznowienia z urzędu tego postępowania, którzy otrzymali nominacje na urząd sędziów Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 roku (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), a w konsekwencji sędzia Marek Dobrowolski rozstrzygałby w niniejszej sprawie zagadnienie prawne, jakie bezpośrednio dotyczy również jego osoby, tj. uzyskanie przez niego oraz sędziów, nie istniejącej już, Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego nominacji na urząd sędziego Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji tej samej KRS, co w odbiorze stron postępowania jak i w odbiorze społecznym wywołałoby obraz Sądu Najwyższego jako organu wymiaru sprawiedliwości, który w ramach podejmowanych czynności związanych z orzekaniem nie respektuje prawa każdej osoby do rozpoznania jej sprawy przez bezstronny, niezawisły i niezależny sąd, skoro akceptuje udział w wydaniu takiego orzeczenia przez sędziego Sądu Najwyższego, wobec którego występują obiektywne wątpliwości co do jego bezstronności oceniane z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, przy czym ta sama podstawa prawna dotyczy wszystkich sędziów Izby Odpowiedzialności Zawodowej powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego w tej wadliwej procedurze.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniosek X. Y. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. o wyłączenie SSN Marka Dobrowolskiego od rozpoznania sprawy II ZO 108/25 jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. W niniejszej sprawie niewątpliwie mamy do

czynienia z taką sytuacją. Odwołując się do utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego, wskazać należy, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka (EKPC) i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: dnia 13 października 2021 r., sygn. II KO 30/21, dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21, czy z dnia 28 września 2022 r., IV KK 333/22).

Mając powyższe na uwadze, słusznie podnosi wnioskodawca, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez Marka Dobrowolskiego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc w trybie w jakim powołano sędziów Izby Dyscyplinarnej, prowadziłyby, gdyby wskazany sędzia zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, nie tylko do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z udziałem tego sędziego byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika przecież wprost z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz uchwały połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-41 10-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7), która z uwagi na nadanie jej statusu zasady prawnej, wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego (por. np. postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22).

Dodatkowo należy wskazać, że kwestią wyłączenia sędziego w opisanej wyżej sytuacji, tj. w układzie, gdy o zarzucie nienależytej obsady sądu spowodowanej wadliwością postępowania nominacyjnego prowadzonego przed

KRS ukształtowaną stosownie do przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. orzekać miałyby sędzia Sądu Najwyższego powołany na urząd w procedurze nominacyjnej ukształtowanej tą samą ustawą, Sąd Najwyższy zajmował się m.in. w sprawach II KO 12/22 – postanowienie z dnia 17 marca 2022 r., IV KO 32/22 – postanowienie z dnia 28 kwietnia 2022 r. czy też w V KB 6/22 – postanowienie z dnia 14 października 2022 r. Przytoczyć przede wszystkim jednak należy uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 (I KZP 2/22), w której podkreślono, że wniosek o wyłączenie ze składu sądu powszechnego osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., nie może być rozpoznawany przez sąd mający w swoim składzie takiego sędziego; w przeciwnym razie dojdzie do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*.

Argumenty zawarte w uzasadnieniu tej uchwały w odniesieniu do tego - jak się wydaje - dość oczywistego wniosku, a *minore ad maius* mają zastosowanie tym bardziej w przypadku, gdy owym sędzią rozpoznającym wniosek o wyłączenie jest sędzia Sądu Najwyższego, co do którego aktualizują się te same zastrzeżenia. Nie bez znaczenia na ocenę wniosku ma również fakt, że SSN Marek Dobrowolski jest sędzią Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, co do której zachodzi szereg wątpliwości prawnych.

Mając na uwadze powyższą argumentację konieczne stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu SSN Marka Dobrowolskiego od rozpoznania sprawy o sygn. II ZO 108/25. Orzekanie przez tego sędziego w tej sprawie stanowiłoby rażące naruszenie zakazu *nemo iudex in causa sua*, a ponadto mogłoby realnie w konsekwencji prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, ale również do wystąpienia bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Konieczne jest również wskazanie, że przedmiotem rozpoznania w tej sprawie jest wyłącznie ocena zasadności wniosku o wyłączenie sędziego Marka Dobrowolskiego od rozpoznania sprawy o sygn. II ZO 108/25, a nie zasadność, w

tym dopuszczalność, wniosku X. Y. z dnia 29 września 2025 r. o wyłączenie sędziego Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. II ZO 23/25.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]